

НАУКОВА ШКОЛА ПРОФЕСОРА ГРОШОВОГО Т.А.

Становлення наукової школи кафедри пов'язане з іменем видатного вченого у галузі фармації, доктора фармацевтичних наук (1989), професора (1991), завідувача кафедри управління та економіки фармації з технологією ліків Тернопільського національного медичного університету імені І.Я. Горбачевського МОЗ України, Тараса Андрійовича Грошового.

За час роботи на кафедрі фармацевтичних дисциплін під керівництвом проф. Грошового Тараса Андрійовича десятки науковців стали кандидатами, інші здобули науковий ступінь доктора фармацевтичних наук: проф. Л.І.Кучеренко (Запорізький державний медичний університет), проф. С.М. Гурєєва (ПАТ «Фармак»), д.фарм.наук А. Дашевського, доц. О.В. Тригубчак (ПАТ «Фармак»). Налагоджено співпрацю кафедри управління та економіки фармації з технологією ліків і ВАТ «Галичфарм» корпорації «Артеріум», ПАТ «Фармак», ТОВ «Тернофарм».

Напрямки наукових досліджень: розроблення та вдосконалення технології рослинних лікарських засобів, таблетованих препаратів; опрацювання технології нанесення полімерної плівки на таблетки в псевдозрідженому шарі; створення м'яких лікарських форм; питання оптимізації багатofакторних процесів фармацевтичної технології за допомогою математичного планування експерименту; промисловий фармацевтичний маркетинг.

Сенсом наукового життя вченого стало створення та виробництво лікарських засобів. В аспірантські роки Тарас Андрійович був розробником складу і технології препаратів «Ферокаль» і «Лецитин», які впровадили у виробництво на Львівському хімфармзаводі. Працюючи в Запоріжжі та залишаючись у штаті ВАТ «Галичфарм» корпорації «Артеріум», був причетний до створення низки інших лікарських препаратів, брав участь у розробці складу і технології капсул «Уролесан».

Суттєвим успіхом проф. Грошовий Т. А. вважав свою участь у розробці та впровадженні на ринок вітчизняного оригінального лікарського препарату «Тіотриазолін» (лізиній 3-метил-1,2,4-триазоліл-5-тіоацетат) — першого оригінального лікарського засобу, створеного українськими науковцями, та запровадженого у широку клінічну практику. Робота над створенням вітчизняного бренду розпочалася у Запоріжжі 1992 р., коли на кафедрі фармацевтичної хімії під керівництвом професора І.А. Мазура була синтезована біологічно активна сполука. В 1997 році зареєстрували оригінальний вітчизняний лікарський засіб «Тіотриазолін», який нині активно застосовують і в кардіології, і в гепатології.

Наукові здобутки: співрозробник 5 лікарських засобів; автор і співавтор понад 600 праць, серед них 5 монографій, 35 патентів на винаходи та корисні моделі, навчальні посібники. Підготував 3-х докторів і 27 кандидатів фармацевтичних наук.

Започаткував видання науково-практичного журналу «Фармацевтичний часопис», в якому був головним редактором, також був членом редакційної колегії журналу «Медична інформатика та інженерія».

Основні праці:

- Дослідження деяких полімерних сполук для покриття таблеток у псевдозрідженому шарі (канд. дис.). - Львів, 1973;
- Оптимізація процесів створення та дослідження таблетованих лікарських препаратів (докт. дис.). - Х., 1989;
- Біофармацевтичні, фармакокінетичні та технологічні аспекти створення лікарських форм: Моногр. - Тбілісі, 1987 (співавт.);
- Математичне планування експерименту у фармацевтичній технології. - К., 1992 (співавт.);
- Математичне планування експерименту при проведенні наукових досліджень у фармації: Моногр. — Тернопіль, 2008 (співавт.).

- Фармація Тернопілля: минуле й сьогодення: Моногр. Укрмедкнига, 2017 (співавт.).

Співавтор наукових посібників:

- Організація та економіка фармації. Ч. 2. Система обліку в фармації: нац. підруч. для студентів виш. навч. закл. — Харків. НФаУ: Золоті сторінки. 2016. — 416 с.

- Медичне та фармацевтичне товарознавство. — Тернопіль. ТДМУ. «Укрмедкнига». 2017. — 484с.

- Патентознавство: навчальний посібник для студентів виш. навч. закл. — Харків. НФаУ: Золоті сторінки, 2013. — 272 с.

У 2023 р. кафедру управління та економіки фармації з технологією ліків очолила кандидат фармацевтичних наук, доцентка Белей Наталія Миколаївна. До складу кафедри управління та економіки фармації з технологією ліків входять: доц. Козир Галина Романівна, доц. Демчук Мар'яна Богданівна, доц. Васенда Мар'яна Миколаївна, доц. Барна Оксана Михайлівна, доц. Покотило Олена Олександрівна, доц. Пласконіс Юлія Юріївна, доц. Бердей Ігор Іванович, доц. Равлів Юлія Андріївна, доц. Стечишин Ірина Павлівна, доц. Стойко Лілія Іллівна, доц. Дуб Анастасія Ігоріна, ст. викл. Павлюк Богдана Володимирівна, асистент Линда Олеся Сергіївна, асистент Чернецька Світлана Богданівна, асистент Маланчук Надія Василівна.

Белей Наталія Миколаївна – у 2002 р. закінчила Національний університет «Львівська політехніка» за напрямом «Фармація», отримала ступінь магістра кваліфікації «Технологія фармацевтичних препаратів». У 2009 р. захистила

кандидатську дисертацію на тему: «Розробка складу, технології і дослідження кальцій- і лецитинвміщуючих таблетованих препаратів» за спеціальністю 15.00.01 – технологія ліків та організація фармацевтичної справи і отримала звання кандидата фармацевтичних наук. З 2015 р. працює над виконанням докторської дисертації «Наукове обґрунтування складу і технології фітосубстанцій і лікарських засобів на основі зірочника середнього». У 2023 році очолила кафедру управління та економіки фармації з технологією ліків.

Основними напрямками наукових досліджень є: дослідження фізико-хімічних, фармако-технологічних властивостей фітосубстанцій, їх сумішей із допоміжними речовинами при розробці складу і технології екстракційних препаратів, ліофілізованих порошків, твердих і м'яких лікарських форм.

Під науковим керівництвом Белей Наталії Миколаївни захищено 1 кандидатську дисертацію на здобуття доктора філософії за напрямом фармація, виконується ще одна дисертація.

Професорсько-викладацький склад кафедри активно поєднує викладацьку роботу із науковою діяльністю, що сприяє підвищенню рівня ефективності підготовки студентів, покращенню методики викладання тощо. Колективом кафедри отримано більше 7 патентів на винахід, 28 патентів на корисну модель, 5 нововведень, 3 інформаційні листа, а також є авторами та співавторами 4 монографій з грифом МОН, загалом опубліковано понад 700 наукових праць у журналах і збірниках статей у фахових виданнях, в тому числі індексованих у базі Scopus.

Дисертації захищені співробітниками кафедри під керівництвом проф. Грошового Т.А.:

1. **Белей Н.М.** «Розробка складу, технології і дослідження кальцій- і лецитинвміщуючих таблетованих препаратів» за спеціальністю 15.00.01 – технологія ліків та організація фармацевтичної.

2. **Демчук М. Б.** «Розробка складу, технології та дослідження таблеток фамотидину з тіотриазоліном» за спеціальністю 15.00.01 - технологія ліків, організація фармацевтичної справи і судова фармація.

3. **Васенда М.М.** «Розробка складу, технології та дослідження таблеток на основі магнію аспарагінту» за спеціальністю 15.00.01 - технологія ліків та організація фармацевтичної справи.

4. **Равлів Ю.А.** «Розробка технології та дослідження лікарських засобів на основі кріоліофілізованої ксенодерми» за спеціальністю 15.00.01 – технологія ліків, організація фармацевтичної справи та судова фармація.

5. **Павлюк Б.В.** «Розробка складу та технології гелю та губок медичних на основі ксенодерми для лікування опіків» за спеціальністю 226 "Фармація, промислова фармація" (галузь знань 22 "Охорона здоров'я").

В рамках науково-дослідних робіт, що виконувались на базі кафедри, були науково обґрунтовані ряд прогресивних питань під керівництвом проф. Грошового Т.А., зокрема:

1. Доц. Белей Н.М. розробила склад, технологію і дослідження кальцій- і лецитинвміщуючих таблетованих препаратів. Наталія Миколаївна розпочала вивчення фітосубстанції на основі зірочника середнього з метою наукового обґрунтування складу і технології нового лікарського засобу на його основі.

2. Доц. Демчук М.Б. розробила склад, технологію таблеток фамотидину з тіотриазоліном. Продовжує свої дослідження у сфері технології таблетованих лікарських форм негайного та пролонгованого вивільнення.

3. Доц. Васенда М.М. працювала над розробкою складу, технології та дослідження таблеток на основі магнію аспарагінту. Продовжує дослідження в сфері своїх наукових інтересів: технологія та дослідження лікарських засобів на основі рослинної сировини, процес екстрагування, методи математичного моделювання експерименту,

допоміжні речовини, таблетки, методи прямого пресування та гранулювання.

4. Доц. Равлів Ю. Ю. розробила технологію та дослідження лікарських засобів на основі кріоліофілізованої ксенодерми. Продовжує дослідження в сфері своїх наукових інтересів: маркетингові дослідження фармацевтичного ринку лікарських засобів та біологічно-активних добавок, фармакоекономічні дослідження лікарських засобів, методи математичного моделювання експерименту, виготовлення таблеток методом прямого пресування.

5. Ст. викл. Павлюк Б.В. працювала над розробкою складу та технології гелю та губок медичних на основі ксенодерми для лікування опіків. Продовжує дослідження в сфері своїх наукових інтересів: технологія лікарських засобів твердої та м'якої форми випуску, розробка лікарських засобів на основі біологічно активного матеріалу, математичне планування експерименту, трансдермальні системи доставки ліків, розробка губок медичних гемостатичних, маркетингові та фармакоекономічні дослідження.

6. Асист. Маланчук Н.В. працює над написанням дисертації на здобуття ступеня доктора філософії фармації за темою: «Оптимізація складу та технології комбінованого антигіпертензивного препарату на основі бісопрололу та індапаміду.»

Ще одним із напрямків роботи наукової школи кафедри є залучення до науково-дослідної роботи здобувачів вищої освіти, що є продовженням і поглибленням навчального процесу. З цією метою на кафедрі було створено науковий гурток «Школа молодого менеджера». Слід зазначити, що тематика гуртка переплітається із напрямками кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти. Щорічно відбувається засідання, на яких розглядаються питання організації, написання і формулювання висновків наукової роботи.

Так, на курсі управління та економіки фармації проводилися та проводяться маркетингові та фармакоекономічні наукові дослідження при написанні дипломних, магістерських та кваліфікаційних робіт під керівництвом наукових керівників: доц. Демчук М.Б., доц. Покотило О.О., доц. Дуб А.І., доц. Будняк Л.І. На курсі технології розвивається напрямок технологічних досліджень з використанням математичного планування експерименту при розробці рослинних фітопрепаратів, який має продовження у дипломних, магістерських та кваліфікаційних роботах під керівництвом наукових керівників: доц. Белей Н.М., доц. Козир Г.Р., доц. Васенди М.М., доц. Барни О.М., доц. Бердея І.І., доц. Пласконіс Ю.Ю., доц. Будняк Л.І. На базі кафедри функціонує навчально-дослідна лабораторія фармако-технологічних досліджень, оснащена сучасними приладами і обладнанням, яка пройшла атестацію. У лабораторії виконуються наукові дослідження у рамках докторських, кандидатських і кваліфікаційних робіт.

РОБОТА ПРОДОВЖУЄТЬСЯ...